

**CENTAR ZA OBUKU PASA ZA OTKRIVANJE
MINA ZA REGION JUGOISTOČNE EVROPE**

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2004.

SADRŽAJ

UVOD.....	2
1. KOORDINACIJA.....	2
2. OBUKA.....	3
3. AKREDITACIJA ZA OPERACIJE HUMANITARNOG DEMINIRANJA.....	4
4. PROMOCIJA MDDC.....	5
5. UPOZORAVANJE NA OPASNOST OD MINA	5
6. EDUKACIJA OSOBLJA MDDC	6
7. PROJEKT NEDD.....	7
8. UGOVORENI PROJEKTI.....	7

Uvod

Centar za obuku pasa za otkrivanje mina za Jugoistočnu Evropu (MDDC) je prva državna institucija koja u Bosni i Hercegovini pruža usluge treninga pasa za otkrivanje mina. MDDC je osnovan odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine¹ kojom je utvrđeno da će MDDC vršiti obuku pasa za otkrivanje mina, narkotika, eksploziva kao i drugih vrsta službenih pasa.

Poslovna politika MDDC na prvo mjesto stavlja stalnu eudakaciju uposlenika radi podizanja kvaliteta postojećih i uvođenja novih usluga.

Takva opredjeljenja su ovu kompaniju već nakon prve godine rada svrstala u red vodećih organizacija u oblasti obuke pasa u regiji Jugoistočne Evrope.

MDDC je tokom 2004. napravio značajan iskorak u uspostavljanju koordinacije sa svim subjektima uključenim u protivminsko djelovanje u zemljama jugoistočne Evrope, a naročito sa članovima SEEMACC-a. Ta koordinacija bila je usmjerena ka ispunjavanju slijedećih ciljeva:

1. KOORDINACIJA

Standard za upotrebu MDD timova u Jugoistočnoj Evropi

U skladu sa zadacima koje je postavio SEEMACC, Centar za obuku pasa za otkrivanje mina za Jugoistočnu Evropu pokrenuo je inicijativu i učestvovao u izradi Standarda za korištenje MDD timova u Jugoistočnoj Evropi. Standard je jednoglasno usvojen na sastanku SEEMACC-a održanom 29.9.2004. u Bakuu, Azerbejdžan. Standard predstavlja značajan i koristan alat za upotrebu pasa za otkrivanje mina u regionu Jugoistočne Evrope. Ovo je prvi dokument regionalnog karaktera u čijoj su izradi, osim predstavnika MDDC-a i BHMACE-a, učestvovali i predstavnici nevladinih organizacije koje koriste pse za otkrivanje mina.

Uspostavljanje poligona za testiranje pasa za otkrivanje mina za Jugoistočnu Evropu

MDDC je u saradnji sa BHMACE-om uspostavio poligon za testiranje pasa za otkrivanje mina za Jugoistočnu Evropu, na kojem će se primjenjivati ujednačen princip testiranja za sve MDD timove koji se koriste u regiji, što je omogućeno usvajanjem Standarda za upotrebu MDD za Jugoistočnu Evropu. BHMACE je i u dosadašnjem periodu vršio procjenu MDD timova iz Albanije i Srbije i Crne Gore. Usvajanjem Standarda za upotrebu MDD i uspostavljanjem navedenog poligona napravljen je značajan korak ka realizaciji postavljenih zadataka utvrđenih u okviru SEEMACC-a.

1. Centar za obuku pasa za otkrivanje mina za jugoistočnu Evropu (MDDC) osnovano je odlukom Vijeće ministra Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH broj 41/02) nakon potpisivanja Memoranduma o razumijevanju o osnivanju MDDC, 22.10.2002 sa US Department of State i International Trust Fund for Demining and Mine Victims Assistance (ITF)

Izgradnja zatvorenog poligona za treniranje MDDtimova

Zimski period je u sezoni 2003./2004. prouzročio znatne probleme i usporio dinamiku obuke timova pasa za otkrivanje mina. MDDC je u jesen 2004. dao izraditi projektnu dokumentaciju za izgradnju zatvorenog objekta za obuku pasa, čija je izgradnja započela u decembru. Zatvoreni poligon će omogućiti nesmetanu obuku i održavanje radne kondicije pasa za otkrivanje mina, kako MDDC-a tako i pasa drugih zainteresovanih deminerskih organizacija, tokom cijele godine. Ovo je ujedno prvi zatvoreni poligon ovakvog tipa na području Jugoistočne Evrope.

Radionica

Na inicijativu MDDC tokom 2004. održane su dvije radionice na kojima su prisustvovali predstavnici međunarodnih i domaćih nevladinih organizacija i komercijalnih kompanija koje u protivminskim aktivnostima upotrebljavaju pse za otkrivanje mina.

Na prvom dijelu održanom 16.1.2004. u Sarajevu, dat je uvod u postojeće standarde i metode upotrebe pasa u redukciji sumnjive površine.

Drugi dio radionice je održan 13.2.2004. u prostorijama MDDC i predstavlja stručnije i detaljnije razmatranje obuke i upotrebe pasa za otkrivanje mina u regionu.

Iskustva koja su predstavljena na navedenim radionicama korištena su za izradu Regionalnog standarda za upotrebu pasa za otkrivanje mina.

2. OBUKA

Obuka trenera i MDD timova

Kako bi se postigli što bolji rezultati u obuci MDDC osoblja, angažovana je Global Training Academy iz USA² sa zadatkom da u 2004. godini obuči 2 lokalna trenera i 6 MDD timova. Referenta lista Global Training Academy, kao i dosadašnji rezultati u obuci MDD timova u regiji predstavljaju garanciju za postizanje visokog nivoa obučenosti operativnog osoblja MDDC .

Obuka se odvijala u tri faze:

I. faza: Obuka 2 lokalna trenera i 6 pasa za otkrivanje mina (novembar 2003. - maj 2004.)

I. faza obuke koja je započela u oktobru 2003. ima za cilj pripremiti dva » **trenera MDDC** » za II. fazu obuke. U početnoj fazi obuke vršena je procjena sposobnosti izabranih kandidata za trenere, kao i motiviranost odabranih pasa. U ovoj fazi uočeno je da dva psa nisu pokazala dovoljnu motiviranost za rad pa su u skladu sa ugovorom vraćeni dobavljaču.

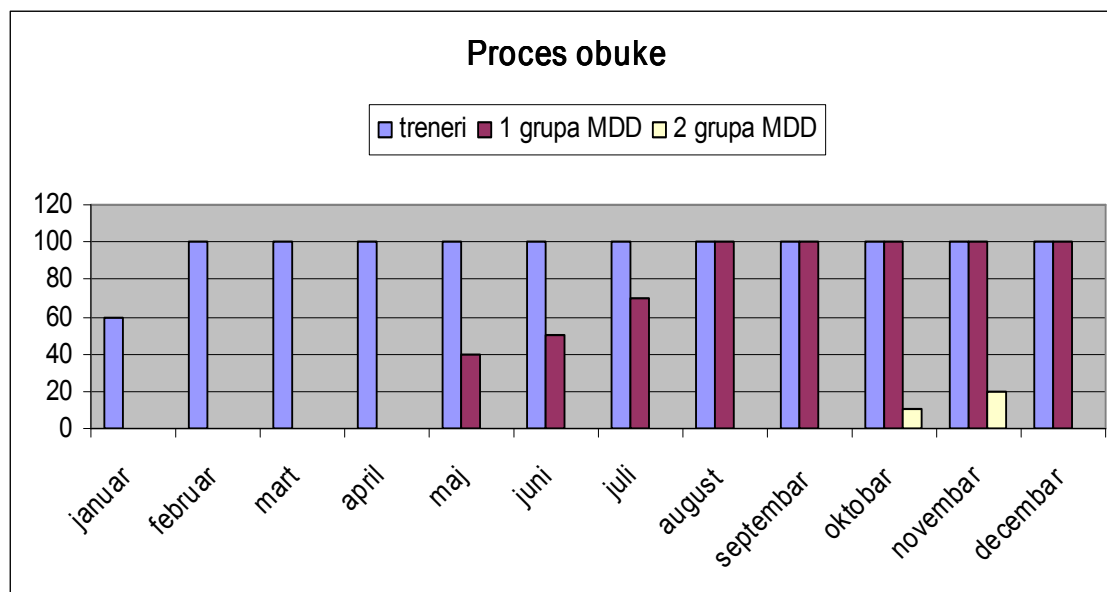
2.Global Training Academy i International Trust Fund for Demining and Mine Victims Assistance su 2.9.2003. zaključili ugovor *Execution of Training and Supervision for the Mine Detection Dog Center in Bosnia and Herzegovina.*

II. faza: Obuka šest MDD timova (maj-august 2004.)

Izuzetno loši vremenski uslovi usporili su obuku pa je II. faza obuke počela sa zakašnjenjem od dva mjeseca. Kroz ovu fazu obuke nastavljena je obuka »studenta/trenera« i njihovo postepeno uključivanje u odabir i obuku kandidata za kerovođe. Nakon osnovne obuke, odabrani kandidati za kerovođe su se integrisali u timove sa obučenim psima.

III. faza: Selekcija i obuka druge grupe pasa za otkrivanje mina (oktobar 2004.-januar 2005.)

Dva MDDC studenta/trenera u trećoj fazi obuke učestvovali su u odabiru druge grupe mladih pasa. Nakon izvršene selekcije pasa «studenti/treneri» pristupili su samostalnoj obuci «zelenih pasa» uz superviziju trenera Global Training Academy. Obuka će se nastaviti u 2005.

3. AKREDITACIJA ZA OPERACIJE HUMANITARNOG DEMINIRANJA

U skladu sa odrebama Standarda za uklanjanje mina i Pravilnika za sticanje akreditacije za operacije humanitarnog deminiranja u Bosni i Hercegovini, MDDC je osigurao sve neophodne dokumente za sticanje akreditacije. U okviru procesa akreditovanja, MDDC je izradio Standardne operativne procedure kao i poseban dio SOP-a za tehničko izviđanje kod korištenja MDD timova, te od strane BHMAC-a akreditovan za pregiranje i tehničko izviđanje³.

3. U skladu sa Standardnim operativnim procedurama za humanitarno deminiranje BHMAC-a, (Poglavlje IV "Testiranje prega") utvrđena je obaveza testiranja MDD timova u cilju sticanja akreditacije BHMAC-a.

4. AKTIVNOSTI PROMOCIJE MDDC U 2004.

Kako bi osigurala transparentnost rada i zadovoljila očekivanja donatora i drugih relevantnih subjekata, MDDC je u 2004. uradio slijedeće:

MDDC je uspostavio internet stranicu (www.mddc.ba), sa elementima i sadržajem koji je od važnosti za prezentaciju Centra u javnosti. Stranica nije namijenjena samo deminerskoj zajednici u Bosni i Hercegovini, nego i u širem regionu, donatorima i javnosti Bosne i Hercegovine, pružajući uvid u aktivnosti MDDC, planove i postignute rezultate.

Uspostavljena je dobra saradnja sa pojedinim novinskim kućama i novinarima koji redovito izvještavaju o značajnim događajima vezanim za MDDC, posjetama ili prezentacijama. Vijesti ili tematski članci najčešće su objavljivani u bh. listovima *Dnevni Avaz* i *Oslobođenje*.

Prilikom svake značajnije posjete MDDC-u, pripremljene su prezentacije i demonstracije rada pasa za otkrivanje mina (koliko su to vremenski uslovi dozvoljavali). Posebno treba naglasiti posjete visokih službenika zemalja donatora u protivminskoj akciji, posjetu vojnih atašea u martu 2004., zatim Centara za uklanjanje mina u regionu u maju 2004., kongresmen Michael R. Turner is savezne države Ohio posjetio je MDDC također u maju, a krajem juna i zamjenica pomoćnika američkog državnog tajnika Kathleen Stephens. Centar su posjetili i predstavnici OCSE-a, tajništvo Zajedničke komisije za odbrambenu i sigurnosnu politiku i nadzor nad radom odbrambenih i sigurnosnih struktura na nivou BiH, Državne granične službe, te Civilne zaštite, otvarajući mogućnosti saradnje s ovim institucijama i drugim potencijalnim korisnicima.

MDDC je u septembru napravio prezentaciju u ambasadi SAD u Bosni i Hercegovini, demonstrirajući tehniku pretraživanja zemljišta pomoću pasa za otkrivanje mina i projekt upozoravanja na mine za djecu i preliminarno dogovorio posebnu aktivnost upozoravanja na mine za djecu službenika američke ambasade u BiH, čiji se dolazak očekuje u proljeće slijedeće godine.

Krajem godine, MDDC je samostalno dizajnirao kalendar za 2005. i ostale publikacije koje doprinose promociji Centra.

Stalna aktivnost promocije MDDC rezultirala je donacijom dva mlada psa od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Slovačke koja je predata 15.12.2004 godine, te zaključivanje Protokola o tehničkoj saradnji sa deminerskom kompanijom UXB, kojim je predviđeno da se MDD timovi MDDC-a angažuju na zadacima deminiranja koje zaključuje kompanija UXB.

5. UPOZORAVANJE NA OPASNOST OD MINA

Nastojeći integrisati ostale elemente protivminske akcije, MDDC je razvio projekt upozoravanja na mine pod nazivom *BRENDA*, koji je namijenjen školskoj djeci uzrasta od 9 do 13 godina. Implementacija projekta započela je u julu 2003. u izviđačkom kampu na Boračkom jezeru. Presentaciji je prisustvovalo više od stotinu djece uglavnom iz Zenice i Viteza. Cilj projekta je jačanje svijesti o minama kod djece školskog uzrasta.

U sklopu pripreme projekta su na osnovnom kursu za instruktora upozoravanja na mine obučena dva instruktura MDDC za upozoravanja na mine. MDDC je učestvovao na svim radionicama u organizaciji Centra za uklanjanje mina u BiH vezanim za upozoravanje na mine, kao i na obuci za upravljanje projektima upozoravanja na mine. Prisustvovanjem na svim radionicama, koordinacijskim sastancima i obukama, MDDC je u tom smislu uspostavio koordinaciju sa BHMACE-om i drugim organizacijama koje se bave upozoravanjem na mine, izbjegavajući dupliciranje aktivnosti upozoravanja školske djece i kreirajući osnove dobre saradnje u ovom području.

Nastavak implementacije projekta očekuje se krajem 2004. i početkom 2005.

MDDC je u novembru učestvovao na kvizu » Svjesnost o postojanju mina« na kantonalnom nivou, održanom u Sarajevu 20.11.2004. u organizaciji Crvenog križa kantona Sarajevo. Uloga MDDC-a na ovom takmičenju bila je u igri detekcije gdje su djeca imala zadatak otkriti pravu osobu-trenera pasa. I na ovaj način, MDDC je dokazao spremnost saradivati sa ostalim organizacijama koje implementiraju program upozoravanja na mine, na čemu će ustrajati i u budućnosti.

6. EDUKACIJA MDDC OSOBLJA

Od samog osnivanja MDDC-a pristupilo se edukaciji i obuci osoblja. Prema planu rada za 2004. provedena je obuka dva lokalna trenera koji će biti u stanju vršiti obuku novih MDD timova⁴, kako za potrebe MDDC tako i za potrebe drugih subjekata koji u svom radu koriste pse za otkrivanje mina.

MDDC će u svom sastavu imati stalno angažovana 12 MDD timova. U 2004. završena je u potpunosti obuka prve grupe od 6 MDD timova koji su na raspolaganju svim deminerskim organizacijama u Jugoistočnoj Evropi.

U organizaciji Centra za uklanjanje mina u BiH i Federalne uprave Civilne zaštite, održana su dva osnovna kursa za instruktora upozoravanja na mine na kojima su obučena dva instruktura MDDC-a. Cilj ovakvog obučavanja osoblja MDDC je stvaranje kapaciteta za upozoravanje na mine i uslova za pravilnu implementaciju programa Brenda. U oktobru i decembru 2004. održani su kursevi za menadžere upravljanje projektima upozoravanja na mine, na kojem su prisustvovali i predstavnici/instruktori MDDC-a. Kursevi su osigurali sticanje novih iskustava, pružili značajan obim znanja za upravljanje projektima upozoravanja na opasnost od mina, koja se mogu primijeniti i na upravljanje ostalim projektima.

4. MDD tim čine jedan kerovođa i jedan pas za otkrivanje mina

7. PROJEKT NEDD

U Bosni i Hercegovini, kao i u ostalim zemljama regiona primjetna je potreba za obukom pasa koji bi pomogli institucijama koje su uključene u borbu protiv terorizma i suzbijanje trgovine narkotika. Uzimajući u obzir kapacitete kojima raspolaže MDDC, pristupili smo izradi projekt za obuku pasa za otkrivanje narkotika i eksploziva (NEDD). Kako bi se sagledale stvarne potrebe, ostvarili smo kontakte sa nadležnima u Državnoj graničnoj službi BiH, MUP entiteta, SIPA i dr. Uspostavljanjem vlastitih kapaciteta za obuku službenih pasa za navedenu namjenu, značajno bi se uticalo na jačanje navedenih institucija u njihovoj borbi protiv terorizma i prometa i trgovine narkoticima. S ovim projektom, MDDC nastoji proširiti svoje aktivnosti i na obuku pasa za ostale namjene, kao i njihovih vodiča. Projekt je u nekoliko navrata pojedinačno prezentiran potencijalnim donatorima i zainteresiranim institucijama od kojih očekujemo pozitivan odgovor u vidu financiranja.

NEDD projekt nije kratkoročnog karaktera, nego otvara mogućnost daljnje saradnje u ovom segmentu.

8. UGOVORENI PROJEKTI

Ugovor zaključen 19.10.2004. između Marshall Legacy Institute iz Arlingtona, SAD, International Trust Fund for Demining and Mine Victims Assistance, odnosi se na obuku 12 MDD timova koji će 2005. biti donirani nevladinim organizacijama u BiH: *Pro Vita*, *Stop Mines* i *BH Demining*. U oktobru je izvršena selekcija i počela implementacija obuke za prva tri psa. Predviđeno je da se, nakon završetka obuke, u MDDC napravi ceremonija primopredaje pasa za otkrivanje mina nevladinim organizacijama i promocija privatnog donatora projekta iz SAD-a.